

Gondwana Sample

అకురపోక్ (మహ్న) [akurpok (mahna)] *n* month 6 of the Gond year (August-September). month 6 (August-September)

అక్కల్ [akkal] *n* 1) 2) wisdom. wisdom అక్కల్ మనవల్ మాయనల్ చొక్కెట్ మందంతోర్. బుద్ధి గల వయక్తి మంచిగా ఉంటాడు. బయ్య బాబర్ కాండేన్ అక్కల్ బుద్ధి కరుసన. తండ్ర తల్లి కొడుకులను తెలిపి తేటలు నేర్పాలి.

అక్కో మామల్ [akko māmal] (der. of అక్కో మామల్) *n* నన అక్కో మామల్ గోర్ కాంతోన్. నేనూ తాతయ్య మామయ్య ఇంటికే సంబంధానికి వెలుతాను.

అక్కో మామల్ [akko] *n* maternal grandfather. maternal grandfather మావోర్ అక్కో డగూర్. మా తాతయ్య పెద్దదాడు. అక్కో చుట్ట ఉంజెర్ మంతోర్. తాతయ్య చుట్ట తాగుతున్నాడు. der. అక్కో మామల్

అక్కిమాత [akdemāta] నావంగ్ కాలక్ అక్కిమాతంగ్. నా కాళ్ళు ముడుచుకున్నాయే.

అక్ర [akra] *num* eleven. eleven నాకున్ అక్ర పొరంగ్ మంతంగ్. నాకు పదకొండు మకలు ఉన్నాయి.

అక్సర్ [aksar] *n* characters characters మనతరల్ అక్సర్కున్ వెహతోర్. గురువు అక్సర్లు చెప్పాడు.

అక్సర్కన్ [aksarkne] గోడి బాసతున్ అక్సర్కన్ లిపి క్కంతోర్. గోడిని అచ్చరాలలో రాసుకుంటారు.

rice with tumeric

అక్సెదంగ్ [aksedaṅg] *n* 1) rice with vermilion rice with vermilion 2) rice mixed with vermilion thrown at a wedding, or on cattle (e.g. during 'laxmi pooja') in order to bless. rice with turmeric used to bless గోమర్ దన్ గోటమన్ నోవో నోవరనగ సమదీర్ అక్సెదంగ్ వాటంతోర్. At the wedding place, everyone throws rice on the bride and groom. ‡వెండ్ర పందిరిలో పడును, వరులకు పసుపు పియ్యం వేస్తారు.

అక్సెదన దివోన్ [aksedana divos] wedding day wedding day

అక్సెర్ [akser] *n* character character అక్సెర్ ఉంది గునం. అక్సెర్ ఉంది గుం.

అగ్గట్ [aggat] *adv* 1) from there (nm.) from there (nm.) 2) someone (nm.) or something from there. అగ్గట్ నన్న సీకున్ సూడతోన్. అక్కడి నుండి నేను నన్ను చూసాను.

అగ్గటోర్ [aggator] (der. of అగ్గటోర్) *n* man from there. man from there వేర్ మాయనల్ అగ్గటోర్. This man is from there. ఈ వయక్తి అక్కడి వారు.

అగ్గటోర్ [agga] 1) *adv* there. there వేర్ వేర్తల్ అగ్గటోర్ ఆందుర్. ఈ చుట్టము అక్కడి వాడు. 2) there there der. అగ్గటోర్

అజె [aṅe] *n* elder brother's wife. elder brother's wife మావోర్ దాదన బాయ్కో నాకున్ అజె ఆంత. మా అన్నయ్య పెండలం నాకు వదన అమతుంది.

అచనక్ [acanak] *adv* suddenly suddenly మావ నాడతె అచనక్ పి.ఓ. నాబ్ పాసి మత్తోర్. మా బడికి పి.ఓ ఆకనమేకంగా వచ్చినాడు.

అచోక్ [acotk] *n* usual usual

అచోర్ [accore] 1) కాండీరంగ్ పరీకసంగ్ అచోర్. పిల్లల పరీక్షలు ఇంతే. 2) that's all that's all

అచోర్ [accor] *adv* that much, that many (nm.). that much సేమమ అచోర్ డగూర్ బహన్ ఆతి. సేమ అంత పెద్దగా ఏలా అయినామ. der. అచోర్ రోవో

అచోర్ రోవో [accōd roppo] (der. of అచోర్) *adv* meanwhile. meanwhile బుయ్యతగ అచోర్ రోవో నేంగ్మా. గుహలో చాల లోపలికి వెళ్ళుకు.

అచోర్ [acvīr] *pro* that many (m.). that many (m.) అచోర్ తె మావ రోన్ తినలెన్ వాయన. అంతమంది మా ఇంటికే తినడానికి రావాలి.

అజుక్ [ajuk] *conj* even now. even now దుకాన్ దారల్ అజుక్ ఉండే బతంగ్ పహజ్లే ఇంతోర్. దుకాణ దారు ఇంకా ఏమీ కావాలి అని అడుగుతున్నాడు.

అటుమ్ కుటుమ్ [aṭum kuṭum] మరేమేనక్ అటుమ్ కుటుమున్ సమదీర్ కేయంతోర్. పెండ్రలీ చుట్టలు చుట్టాలు అందరినీ పిలుస్తారు.

అటో [aṭo] *n* auto auto అటోతున్ మూంద్ గారంగ్ మందంతంగ్. ఆటో కు మూడు చక్రాలు ఉంటాయి.

అటోక్ క్కట్ [aṭki kī-] *n* 1) fixation fixation 2) to hang. to hang నావ అంగ్డెతున్ మోలతగ అటోక్ క్కతోన్. నా అంగిని మోలలో అంటి వెట్టుకున్నాను.

అట్కుల్ [aṭkulk] *n* flattened rice flattened rice పెరక్ జల్ అట్కుల్ తయర్ క్కంతోర్. పియ్యము నుండి అటుకులు తయారు చేస్తారు.

అట్క మాత [aṭke māta] నావ నేనక్వల్ అట్క మాత. నా ఊపిరి ఆగిపోయింది.

అట్ట [aṭṭa] cook cook

అట్టవన్ [aṭṭavan] *num* fifty-eight. fifty-eight మా కాండేన్ అట్టవన్ జొక్క లిపికయ్యుతోన్. మా పిల్ల వానికి 50 ఎసిమిడి నారలు రాయేదాను.

అట్టవీన్ [aṭṭavis] *num* twenty-eight. twenty-eight నన్ అట్టవీన్ న పొట్టన్ మా నాడకండిర్ కున్ యేతోన్. మా బడి పిల్లలకు ఇరవై ఎసిమిడి రూపాయల చెనసులు కొన్నాను.

అట్టెచాలిన్ [aṭṭecālis] *num* forty-eight. forty-eight అద్ అంగ్డె అట్టె చాలిన్ ఆంద్. ఆ చొక్క నలభై ఎసిమిడి రూపాయలు.

అట్టెనాట్ [aṭṭesāt] *num* sixty-eight. sixty-eight అట్టె నాట్న రెండు మనతక్ యేతోన్. అరవై ఎసిమిడి రూపాయల మనతకాలు కొన్నాను.

అట్టెహతార్ [aṭṭehattar] *num* seventy-eight. seventy-eight

అట్టియవల్ [aṭṭiyval]

అట్టియనోవ్ [aṭṭyanov] *num* ninety-eight. ninety-eight మా కాలెజ్ నగ అట్టియనోవ్ కాండీర్కున్ నకాలర్ సివ్ క్కొత్తంగ్ వాతంగ్. మా కాలెజ్ లో కొంట్ల ఎసిమిడి మంద పిల్లలకు నకాలర్ సివ్ డబ్బులు వచ్చినాయి.

అట్టియాన్సి [aṭṭyānsi] *num* eighty-eight. eighty-eight ‡మానాది అట్టియాన్సి హజర్ త కావ్ మంజుర్ ఆత. ‡మా ఊరిలో (85) ఎనభై ఎసిమిడి వేల పసి మంజూరు వంద.

అట్ర [aṭra] *num* eighteen. eighteen వోర్- నాకున్ అట్ర హజర్ క్కొత్తంగ్ సియన. అతను నాకు పదదసిమిడి వేలు ఇవ్వాలి.

అట్లాంటిక్ సమదుర్ [aṭlāṇṭik samdur]

Kitchen Cooking

అట్వల్ [aṭval] తిందన్ నాటి రోజి గాటోంగ్ కునోరంగ్ అట్వల్. తినడానికి రోజు అన్నము కూరలు వంట చేయడం.

అడంతోర్ [aḍantor] *n* crying crying కాండీర్ మట్త బరేబర్ అడంతోర్. పిల్లలు మట్టినవమడు ఏడుస్తారు.

అడ్డంఅసి [aḍḍamasi]

అడ్డబుడ్డ [aḍḍabuḍḍa] *adj* blockage blockage కామ్ కాయ్ నెక ఆడ బుడ్డ అయ్యవ. పసి చేనేటవముడు అడ్డబిడ్డముగా రొవదేదు.

అడ్డమ్ [aḍḍam] *adv* across. across వీడ్డున్ అడ్డమ్ టెవప ఆత. సూర్యునికి అడ్డముగా ముఖం వచ్చింది.

అడ్డమ్ ఆ [aḍḍam ā-] *v* 1) object object బాబల్ బయ్యన్

హానెక కాండ్ అడ్డమ్ ఆతొరే. నాన అమ్మను కొట్టి టవముడు కొడుకు అడ్డుకున్నాడు. 2) obstruct obstruct సెమ్మ దరేబరేతె అడ్డమ్ అసేసి వడ్డకమా. నువ్వు కూర్చోవడం కన్నా అడ్డంగా మాట్లాడకు.

అడ్డంవడి [aḍḍanvaḍi] air coming across air coming across సెన్సెతల్ అడ్డంవడి హానెరే మంత. సెన్సెటి నుండి అడ్డంగా గాలి వస్తోంది.

స

-నగ [nga]

-నగటల్ [ngaṭal]

స

సన్ [un] *ns* ACC ACC

సర్ [ur] *vs* 3.M.PL.DIST 3.M.PL.DIST

ఱ

ఱ [or] *vs* 3.M.SG 3.M.SG